

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 291. — ŠTEV. 291.

NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 13, 1922. — SREDA, 13. DECEMBRA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

AMERIŠKA MISIJA SKRBI ARGENTINO

Argentina nasprotuje odposlanju mornariške misije v Brazilijo. — Kritizira tudi stališče glede razoroženja. Cilj argentinske vlade je ohraniti harmonijo med vsemi ameriškimi deželami.

Buenos Aires, Argentina, 12. decembra. — Danes se je avtoritativno izvedelo, da je napravilo na argentinsko vlado skrajno neugoden utis odposlanje mornariške misije Združenih držav v Brazilijo.

V oficijelnih krogih označujejo stališče, katero so zavzele Zdr. države, kot povsem nedosledno, kajti medtem ko so na eni strani sklicevale konference za skrčenje oboroževanja med južno-ameriškimi republikami, so na drugi strani oficijelno podprle eno teh republik, da bo lahko povečala svojo oboroženo silo. Kritiki trdijo nadalje, da zasledujeta državni in mornariški department Združenih držav nasprotujočo si politiko z ozirom na vprašanje razoroženja.

Vsi listi so omenjali to misijo v zvezi z naporom Brazilije, da skliče konferenco v Valparaiso, katere naj bi se vdeležile Argentina, Chile in Brazilija in ki naj bi razpravljala o vprašanju razoroženja še pred sestankom pan-ameriškega kongresa, ki se bo sestel v Santiagu, Chile. Ideja, da se skliče to konferenco, je bila definitivno opuščena. Argentinska vlada je dobila danes od brazilске vlade, poslanico, ki se glasi v tem smislu.

Poslušajoč minister za zunanje zadeve, Lebreton, je objavil poslanico Brazilije, a obenem tudi odgovor argentinske vlade na povabilo Brazilije, da naj se vdeležijo predlagane konference.

V odgovoru Argentine na povabilo se je glasilo med drugimi: — Argentinsko vlado navdaja želja, da sodelujejo pri katerikoli akciji, koje namen je uveljaviti največjo harmonijo med ameriškimi deželami in vsled tega jo je razveselil predlog republike Chile ter tudi želja, kateri je dala izraza Brazilija da se skupno razpravlja o sredstvih, kako doseči zaželeno soglasje. Princip kordijalne kontinentalne solidarnosti, za katerega se zavzema argentinska republika, pa bi stavil to vlado v pozicijo mešetarjenja vnaprej na stranski konferenci ter glede vprašanj, ki so določena za splošno debato.

Poslanica obrača razvnetega pozornost na kratek čas, ki je na razpolago za priprave, v zvezi s tako konferenco ter stavlja pred-

AMERIŠKI KONZUL OBSTRELJEN NA MALTI

Za enkrat ni mogoče zaslediti nobenega vzroka za napad na zastopnika Združenih držav.

Valetta, Malta, 12. decembra. — Mason Mitchell, ameriški konzul na otoku Malta, doma iz New Yorka, je bil obstreljen in ranjen danes opoldne v bližini Baracca. Njegov napadelec je pobegnil, a so ga pričeli takoj zasledovati. Mitchellu so odvleli k nekemu zdravniku, ki ga je obvezal ter mu izčistil rano.

Nikogar ne poznam, ki bi mogel storiti kaj takega. — je rekel konzul, ko so mu prišli ljudje na pomoč.

Konzul Mitchell je tukaj zelo priljubljen, kajti vedno se je zanimal za blagostanje otoka ter njegova prebivalstva. Napad na njega je povzročil največje ogorčenje med ljudmi.

Mason Mitchell, ki je bil danes obstreljen na otoku Malta, ima za seboj slikovito in pestro karijero kot igralca, pisatelja, potnika, vojak in diplomat.

Rodil se je v Hamiltonu, N. Y., leta 1859 in v starosti osemnajstih let je pričel igrati na odru v New Yorku.

Zapustil je gledališko karijero ter postal načelnik Seotov canad-ske vlade tekom Rieu upora ter bil odlikovan radi junaštva v akciji. Ko je izbruhnila vojna s Španjo, je postal član Rooseveltovih Rough Riders ter bil ranjen v bitki pri Santiagu.

Mr. Mitchell je bil ameriški konzul v Zanzibaru, Čungkingu na Kitajskem ter Apia na Samoi. Ko je izbruhnila svetovna vojna, je prevzel angleške in francoske interese na Samoi. Potoval je po Južni Ameriki in otokih Južnega morja ter objavil potopise glede svojih doživljanj.

Ko je bil ameriški konzul v Corku tekom preteklega leta, je le malo manjkalo, da ga niso ustrelili tekom tamošnjih nemirov. Peljal se je z nekim prijateljem v avtomobilu iz Queenstowna v Cork, ko je skupina vojakov pozvala avtomobil, naj se ustavi.

Ker je bil malec gluha, ni slišal poziva in vojniki so namerili svoje puške, da prično streljati. Manager Hibernian Bank v Corku, ki je bil navzoč, se je takrat postavil pred vojnake ter vzkliknil: Za božjo voljo, nikarte streljati! To je ameriški konzul. Nato se je smel odpeljati naprej.

ITALJANSKI ANARHIST OPROŠČEN.

Berlin, Nemčija, 12. decembra. — Francesco Ghezzi, odličen italijanski trgovec, o katerem se glasi, da je bil zapleten v milansko bombno afero v spomladni leta 1921, je bil tukaj izpuščen iz preiskovalnega zapora. Kakor hitro je bil prost, se je napotil proti Moskvi ter potoval v prvem razredu. Aretiran je bil tukaj aprila meseca, a nemška vlada ga ni hotela izročiti italijanskim oblastim.

MLAD DANSKI PRINC SE BO LOTIL BIZNESA.

Kodanj, Danska, 12. decembra. — Princ Aksel, sin prince Walde-marja, ki se je pred kratkim vrnil na Dansko s potovanja v Or-jenu, se namerava baje sedaj posvetiti trgovskemu življenju. Obljubljeno mu je odlično mesto v ravnateljstvu neke danske parobrodne kompanije.

BIVŠI FORDOV DRUŽABNIK — AMER. SENATOR.

Slika nam predloča Jamesa Couzensa, njegovo ženo in hčer. Mr. Couzens je župan mesta Detroit ter je bil imenovan senatorjem države Michigan. Kot nekdanji družabnik Ford Motor Co. je spravil skupaj premoženje, ki je vredno \$30,000,000.

PRILJUBLJEN ZDRAVNIK UMRL V NEWARKU

Splošno priljubljeni newarški zdravnik Whitenack je po hudem trpljenju umrl večer zvečer.

Včeraj zvečer ob šestih je umrl po dolgotrajnem trpljenju dr. M. Royal Whitenack, specialista za otroške bolezni.

Umrl je v Presbiterijanski bolnišnici.

Poročilo, izdano malo pred njegovo smrtjo, se je glasilo: "Dobri doktor" je danes zelo slab. Pozno večer zvečer so zdravniki domnevali, da je postal njegov slabotni prijatelj na življenje močnejši in vsaj malo upanja je bilo, da bo mogoče vendar zopet okrevati ter hoditi zopet naokrog s svojim oguljenim črnim ročnim kovčgom, da vlije novega poguma v dušo in srce onih, ki trpe.

Ta šibka nitka upanja je šla od ust do ust med stotnami ljudmi, ki so bili v skrbih za zdravje dr. Royal Miller Whitenacka, priljubljenega otroškega zdravnika v Newarku, ki leži že štiri dni na smrt bolan vsled zastrupljenja krvi v Presbiterian bolnici v Newarku.

Celo danes niso še njegovi prijatelji izgubili vsega upanja. Presenetljiv in ganljiv je bil boj, katerega so vojevali za njega in med njimi jih je dosti, katere je on sam že preje večkrat iztrgal smrti iz žrela.

Vsa konvencionalnost je izginila v sprejemni sobi in nikdo se ne sramuje dati izraza svojim čustvom. To se zgodi ponavadi le v slučaju, da je v nenarnosti kdo, ki je najbližji našemu sreću. Ponavadi je le malo ljudi, ki žaluje za tem ali onim človekom, kadar umre, a v slučaju dr. Whitenacka jih je dobesedno na stotine in stotine.

Zdravniki domnevajo, da je eksperimentalni v svojem laboratoriju s serumom, ki naj bi pomagal v slučaju otroke paralize. Z otroškimi boleznimi se je pričel pečati od časa naprej, ko je pred desetimi leti umrl njegov edini otrok, osem let star deček.

Njegovo sedanjo bolezen je povzročila infekcija v grlu, katero je dobil, ko se je mudil ob bolniški postelji nekega otroka.

SOVJETSKE ZAHTEVE NA KONFERENCI

Odklonjena je bila zahteva Rusije, da se vdeležijo mornariških pogajanj. — Čičerin je odgovoril, da ne bo Rusija nikdar trpela zavezniških bojnih ladij v Dardanelah. Sovjetski diplomatični zastopnik napravil dve veliki pomoti.

Lausanne, Švica, 12. decembra. — Zavezniki so izmenjali z rusko delegacijo poslanici ter v svojem odgovoru odklonili zahtevo ruskega ministra za zunanje zadeve, Čičerina, da se dovoli ruski delegaciji prisostvovati važnim tajnim pogajanjem med zavezniškimi in turškimi vojaškimi in mornariškimi izvedenci.

Na teh sestankih se je razpravljalo o vprašanju utrjenja ožin ter številu bojnih ladij, katere naj bi se pripustilo v Črno morje. Ko je dobil odklonilni odgovor zaveznikov, je izjavil Čičerin:

Rusija je sklenila, da ne bo podpisala nobenega dogovora, ki bi dovoljeval katerekoli bojno ladijo v Črno morje, z izjemo bojnih ladij dežel, ki meje na Črno morje. Če bo konferenca sklenila spustiti v Črno morje tuje bojne ladije, bo odšla ruska delegacija domov in Rusija bo pričela nanovo graditi svoje črnomoško brodovje ter se pripravljati na bodoči boj.

Nekako ob času, ko je izrekel Čičerin te pomembne besede, se je prvič sestel admiral Behrens, ruski mornariški izvedenec, ter govoril z admiralom Keyesom angleške mornarice. Dotedaj niso imeli Rusi nobenega stika z zavezniški ali Amerikanci, razven na konferenci. Sestanek med obema admiraloma je bil vzporeden tako, da je izgledalo kot da bi bil slučajen, čeprav je bil dogovorjen. Obe strani upata, da bo ta sestanek pričetek boljšega sporazuma med Rusi in zavezniški.

Zavezniki se tudi vprašujejo, kako bi mogli podpisati dogovor glede Črnega morja, ne da bi priznali sovjetov. Protokolski izvedenci izjavljajo, da bi bilo podpisanje takega dogovora prvi korak k de jure priznanju sovjetske vlade. Gotovo je, da bi smatrali sovjeti tako podpisanje priznanje njih vlade.

Odkar niso hoteli Turki podpisati Čičerina v njegovi zahtevi, da mora biti ruska delegacija navzoča pri pogajanjih med zavezniški ter turškimi vojaškimi in mornariškimi izvedenci, je napravil Čičerin dve resni diplomatični pomoti.

Prva je bila, ko je dovolil intervju turškim poročevalcem v soboto zvečer, tekom katerega je kritiziral Ismid pašo, načelnika turške delegacije, ker se je dal slednji ujeti v zavezniške mreže. Ko je spoznal svojo napako, je napravil še večjo s tem, da je javno zanikal, a je imel pogovor s turškimi poročevalci.

Pogovor, ki je bil brzojavno sporočen v Angoro, je napravil skrajno slab utis na narodno skupščino in tozadevno obvestilo je dobil kmalu nato tukajšnji sovjetski poslanik. Dogodek je imel vsled tega za posledico nekoliko bolj hladne in napete odnose med turškimi in ruskimi delegati.

V delikatni igri, v kateri skušajo zavezniki polagoma spraviti Turke proč od Rusov, je napravil Čičerin dve napačni potezi, s katerima so se zavezniki seveda takoj okoristili.

V LONDONU SE BOJE ZAVEZNIŠKEGA POLOMA.

London, Anglija, 12. decembra. — Diplomatični izvedenec Daily Telegrapha je mnenja, da namerava angleška vlada iznova naprositi ameriško vlado, naj stori kak odločen korak glede zavezniških dolgov v Ameriki vsprlo pripravljenosti Anglije, da razveljavi dolg, katerega je napravila Francija tekom vojne v Angliji.

NOBENEGA SLEDU O POBEGLI MORILKI

Policija v Wyomingu pravi, da je jetnica, ki noče pojasniti svoje identičnosti, Mrs. Phillips, ki je pobegnila iz ječe.

Casper, Wyo., 12. decembra. — Neka ženska, o kateri trdi policija, da odgovarja v vsakem oziru popisu Mrs. Klare Phillips, ki je bila v Los Angeles spoznana krivim umora in ki je pobegnila, se nahaja danes v neki celici krajevne ječe v Casper, kjer čaka na identifikacijo. Povsem odločno je odklonila vse sodelovanje pri naporih policije, da ugotovi njeno identičnost.

Aretirana je bila pretekli večer v bližini železniške postaje, kjer je naročila taksi neposredno potem, ko je stopila z nekega vlaka, ki je ravno prišel iz Billings, Mon. Policija izjavlja, da ni bila prav nič presenečena, ko so prišli. Stavila je par vprašanj glede svoje aretacije, a ni odgovorila niti na eno vprašanje, katero so ji stavili.

Neki možki, ki jo je spremljal iz vlaka, je naročil nadaljni taksi, ki pa je krenil v drugo smer kot avtomobil, v katerem se je nahajala ženska. Do zgodaj danes zjutraj ni bilo mogoče najti tega človeka.

Ko so privedli žensko na policijsko postajo, niso mogli najti na njej ničesar, kar bi razkrilo njeno identičnost.

Ženska je prosila, naj jo zapro v temno celico ter izjavila, da si prepove vsak obisk. Spravili so jo nato v najmočnejšo celico.

Aretacijo sta izvršila dva policista na motornih kolesih, ki sta dobila nalog, naj pazita na vse vlake, ki bodo prišli ponoči iz Billingsa, odkar se je izvedelo, da so videli Mrs. Phillips v Idaho Falls, Idaho.

Izjavila sta, da sta postala takoj pozorna vsprlo sličnosti te ženske s pobeglo morilko. Pozornost obeh je bila še povečana, ko sta zapazila, da je potnica takoj potegnila navzdol zastore taksija, kakor hitro je sedla vanj.

Mrs. Phillips je bila obsojena na desetletno ječo, ker je bila spoznana krivim, da je umorila Mrs. Alberto Meadows v Los Angeles in sicer s kladivom, potem ko jo je zvalila na neko samotno mesto. Pred dyemi tedni je pobegnila, potem ko je prežagala železne droge v svoji celici.

Splošno prevladuje mnenje, da so ji številni pomagali pri begu in da je imela v ječi sozaratnike, katerih pa dosedaj še niso izsledili.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zasneljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj se bile naše cene sledele:

Jugoslavija:

Raspotilja na sadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron . . . \$ 1.30	1,000 kron . . . \$ 3.90
400 kron . . . \$ 1.70	5,000 kron . . . \$19.00
500 kron . . . \$ 2.10	10,000 kron . . . \$37.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Raspotilja na sadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir . . . \$ 3.00	500 lir . . . \$26.50
100 lir . . . \$ 5.70	1000 lir . . . \$52.00
300 lir . . . \$16.20	

Za pošiljave, ki presegajo znesek dvajsetih tisoč kron ali pa dvajseti lir dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslati denar v reko.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
52 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

(Advertisement)

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenic Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne prištevajo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2876

BOGATO BOŽIČNO DARILO

Najvišje zvezno sodišče v Združenih državah je dalo v pondeljek pennsylvanskim premogarskim baronom bogato darilo. Darilo je vredno par milijonov dolarjev.

Sodišče je namreč razveljavilo pravično postavbo, ki je že eno leto veljavna v Pennsylvaniji.

Ta postavba je določala, da morajo baroni plačati vso škodo, ki nastane vsled katerega posipa oziroma pogreznjenja v premogovnih okrožjih.

Nekateri rovi trdega premoga so namreč čisto pri površini. Večkrat se je že pripetilo, da so premogari pri delu naleteli na kako klet ali prvirtil na beli dan.

Če ne kopljejo premoga dovolj globoko, se površinska plast udar, vsled česar se pogrezajo hiše, ceste in druge naprave.

Vse to je morala pred sprejetjem dotične postavbe obema sama popraviti, oziroma trpeti stroške poprave.

Lansko leto je pa pennsylvanska zakonodaja sprejela postavbo, ki določa, da so za tozadevno škodo premogovne družbe odgovorne.

Postava je bila le par mesecev v veljavi. Sedaj jo je najvišje sodišče Združenih držav razveljavilo.

Od odloka je jasno razvidno, da je najvišjim sodnikom jako pri sre lastninska pravica premogovnih družb. Občine in prebivalci so v veliki stiski. Kompanijska lastnina sega na stotine in stotine milj naokoli.

Kjerkoli se pa hoče delavce naseliti, mu pravijo: "Samo naseliti se smeš, zemlje ti pa ne prodamo".

Delavci, ki delajo v premogovnikih, peki, kovači, trgovci itd. so vedno izpostavljeni riziku, da se jim bo hiša pogreznila. Prebivalci nimajo nobenega sredstva, da bi preprečili nevarnost.

Kompanije bi lahko zmanjšale nevarnost, če bi dale zasuti rove, ki so preveč pod površino. Toda to stane denar in vsled tega je kaj takega izključeno.

Najvišje sodišče je s svojim odlokom povečalo riziko prebivalcev.

Dopisi.

Brooklyn, N. Y.

Vljudo poročamo vsem članom Kluba Slov. Naroda, da napravi Klub na Sveti večer 24. decembra spominjati za otroke z božičnim darilom. Pri katerem bo deli Santa Claus darila vsem otrokom. Torej člani, očetje in matere, pripeljite male do 14 let v Klub Slov. Naroda v nedeljo 24. decembra od 3. do 5. ure popoldne, da pokazemo, kakšen pomen imajo božični prazniki. Prosimo, da ste točno ob 3. uri v Klubu, ker ob tem prihaja božični mož. Klub se potem zapre za tisti večer ob osmi uri.

Odbor.

Ely, Minn.

V našem mestu smo imeli mestne volitve dne 5. decembra. Slovenci smo postavili dva kandidata na volilno listo, in sicer: rojaka Franka Jenko za župana in Josipa Komarčarja pa za mestnega odbornika. Oba naša rojaka sta izvoljena z veliko večino. Slovenci smo nastopili v tem volilnem boju kot en mož, ne glede na prepričanje posameznikov. Naše geslo je bilo: "Svojci za svojega", zato smo tudi privedli sijajno zmago. Mesto Ely šteje nekaj nad 5.000 prebivalcev, večina izmed teh je Slovencev, zato je tudi pravično, da ima to mesto Slovence v administraciji. V mestnih odborih imamo sedaj Slovenci večino, kar je prvič v zgodovini našega mesta. Upati je, da se bodo naši rojaki od sedaj naprej še bolj zanimali za državljanske pravice, ker do kazano je, da si z glasovnicami marsikaj priborimo. Poleg večine v mestnem odboru imamo Slovenci tudi svojega sodnika in pod-sodnika. Drugi tujerodec, ki so do sedaj imeli večino v mestu, so je-

Iz Slovenije.Dva ponarejena čeka hotel vnov-
čiti.

Kakor doznava "Taber", je mariborski policijski komisariat prejel iz Rakeke brzojavno poročilo, da so tamkaj aretirali trgovca Domenika Modettija iz Italije, ki je hotel pri podružnici "Banca commerciale triestina" vnovčiti dva čeka, glaseča se na 2000 in 50.000 lir. Čeka sta bila podpisana od nekega Domenika Zagustinija. Bančnemu uradniku sta se čeka zdela sumljiva in je poklical policijo. Pri zaslišanju je Modatti izjavil, da je oba čeka kupil od neznane v Ljubljani. Kot je že bilo poročano, je dne 27. oktobra carinski organ pri pregledu potnikov med vožnjo iz Ljubljane do Rakeke zaplenil nekemu italijanskemu trgovcu 340.000 dinarjev, katere je skušal izihotapiti v Italijo. Tihotapec so izročili carinarni v Mariboru v svrhu kaznovanja, toda med zasliševanjem se mu je posrečilo pobegniti. Policija pa je ubožnika naslednji dan izsledila in aretirala. Izdajal se je za italijanskega trgovca Domenika Zagustinija. Kakor je pozneje priznal, je prodal v Rakeko aretiranemu Italijanu ponarejene čeke. Izkupilek je hotel spraviti v Italijo, a je bil pri tem zasučen. Po dolgotrajni preiskavi je končno priznal, da je njegovo pravo ime Ivan Besednjak, rodom Slovence iz Trsta, po poklicu mizar. Čeke je sam falsificiral ter jih potem s posredovanjem nekega Trpina v Ljubljani prodal. Z njim je bil v zvezi tudi neki Pahor ter še neka tretja oseba. Trpin in Pahor sta bila aretirana v Ljubljani. Besednjaku je carinarnica naložila denarno globo v znesku 30.000 dinarjev in 19 mesecev zapora, za čke pa se bo s svojima tovarišma zadovoljil pred sodiščem. Kakor je priznal, je prodal še več ponarejenih čekov, o katerih pa se še ne ve, kje se sedaj nahajajo.

Imenovanje pri Južni železnici.

Z veljavnost od 1. julija letos je izvanredno napredovalo večje število uradništva obratnega ravnanja Južne železnice v Ljubljani. Višji nadzornik Franc Vidic je imenovan za centralnega nadzornika. Načelniku mariborske delavnice Antonu Dolinsku je podeljen naslov centralnega nadzornika. Naslov višjega nadzornika sta dobila inž. Rudolf Selak, gradbeni komisar v Mariboru in ist-tam eksponirani prometni kontrolor obratnega ravnanja Ivan Prole. Naslov nadzornika je podeljen Alešu Hovanskemu v Ljubljani. Za revidente so imenovani pristavi: Ivan Bregant, zastopnik Južne železnice v Pliberku, nadalje na čelnik živ. skladišča v Mariboru Franc Pagon in Friderik Perme v Ljubljani. Večje število uradnikov je napredovalo v plači.

Prijet konjski tat.

Prilikavi Anton Heber iz Zgoranjih Zorjave je bil že sedemkrat predkaznovan. Zadnji kazen je odsedel meseca maja, nakar se je napetil k svojemu ujeu. Ta ga je jako zanimala ujevca kobila. Ukradel jo je iz hleva, napregel voz, naložil seno in dve vreči ovas in krenil potem na Hrvaško, kjer je prodal kobilo, voz in oves nekemu kmetu za par tisoč kron. Toda zvit kmet mu je ponudil najprej samo 400 kron, ostane pa iz roči onemu, ki mu prinese potni list. Heber se je zadovoljil s kupčijo, a ga ni bilo več nazaj. Klátil se je nekaj časa po Slavoniji, nakar se je vrnil v Zagreb, kjer pa ga je policija na kmetovo ovadbo kmalu izsledila ter izročila mariborskemu sodišču.

Smrtna kosa.

V Škofji Loki je 1. nov umrla Marija Komarčarjeva, roj. Gosar, posestnica mlina in žage v kapu-cinskem predmestju. Pokojnica je bila sestra junaka Janeza Gosarja, ki je prišel med svetovno vojno kot srbski oficir težko ranjen v bolgarsko vjetništvo in bil pozneje po avstrijskih krvinkih usmrčen. Pokojnica si je mnogo prizadevala, da bi odkrila grob svojega junškega brata, kar se ji pa žal ni posrečilo. Sedaj je sama podlegla v najlepši dobi neozdravljivi bolezni — raku. Bila je vedno odkrita pristajanja napredne misli, valed česar si je v vseh krogih pridobila občo spoštovanje. Ravneje sloji so izgubili z njo svojo veliko dobrotnico, ki nikogar ni postila iz hiše praznih rok.

V Semiču na Belokranjskem je umrl 2. nov. trgovec in posestnik Stefan Dergane, oče primarija kirurškega oddelka ljubljanske splošne bolnice, star 74 let.

Se ni ustretil.

Iz Celja poročajo, da je trafikant na tamkajšnjem kolodvoru, o katerem se je splošno govorilo, da se je ustretil, kar je poročal tudi naš list, umrl naravne smrti. Zuni se je bil napotil iz Celja v Trst ter potoval menda večinsoma peš. Pri povratku iz Trsta domov popadla ga je griza in je podlegel.

Povodenj in nalivi.

V Celju in Savinjski dolini so pred Vsemi Svetimi padale velikanke plohe, vsled česar so Savinja in vsi pritoki zelo narasli ter deloma prestopili bregove in poplavili polja. Na poljih je bilo še mnogo nespravljenih pridelkov, se več pa je polj, ki bi morala biti že davno zorana in posejana. Stalno deževje povzroča silno škodo in ogrožuje letina drugega leta.

Predzrni vlomi in tatvine v Ljubljani.

Praznik Vseh svetnikov, ko je vse romale na pokopališče k sv. Križu in Kristofu in posamezne stranke so ostavile svoja stanovanja brez vsakega varstva, so razne tatvine zaleze izrabile za svoje umazane namene. Izvršenih je bilo namreč več vlovov in tatvin. Neznani storilci so temeljito oplenili zlasti stanovanja strank, stanujočih v Smolevi ulici na Marijinem trgu. V prvem nadstropju stanujoči stranki so ukradli 560 tisoč kron, ki jih je dobila ravno dan poprej kot odškodnino za lanski požar, ostalim strankam pa vsa zlatina in dragocenosti. Lepovi so temeljito preiskali vse omare in predale ter zmetali perilo po sobah. Vlomi so bili izvršeni s ponarejenimi ključi in so morali biti lepovi dobro informirani o razmerah pri dotičnih strankah.

Imenovanje v državni službi.

Za tajnika 1. razreda v ministru-stvu za socialne politike je imenovan Dragotin Gorup, doslej komisar invalidskega oddelka pri oddelku za socialno politiko v Ljubljani, za inspektorja 5. razreda ob-lastne inspekcije dela v Ljubljani pa Alfred Dejak, doslej inspek-tor oblastne inspekcije dela v Celju. Dr. Jakob Borko, višji kontrolor v oddelku za kontrolo dohodkov pri ministru za promet, je imenovan za inspektorja 1. razr.

Otvoritev bakteriološke stanice v deželni bolnici v Ljubljani.

Dne 2. nov. je otvoril šef zdravstvenega oddelka dr. Katačič ob navzočnosti velikega števila ljubljanskih zdravnikov novo bakteriološko stanico. Dr. Katačič je v svojem govoru poudarjal, da je vsako pobijanje nalezljivih bolezni brezuspešno, ako ne temelji na bakteriološki preiskavi. Odslej se bodo vsi za nalezljivimi boleznimi oboleli preiskali v bakteriološki stanici. Nato je voditeljica stanice gđ. dr. Simencova izbrpno predavanje o pomenu bakteriološke stanice. Primarij dr. Iven Jenko je čestital dr. Katačiču in gđ. Simencovi za trud in uspešno ustanovitev te važne zdravstvene institucije. Dr. Dergane je naglašal, da poteče dne 27. decembra t. l. ravno 100 let, odkar je umrl Louis Pasteur, ki je odkril mikroskopični svet najmanjših organizmov in predlagal, da naj tudi Ljubljana dostojno posveti to obletnico. S predlogom se je strinjal tudi dr. Tičar in predlagal, da naj se iz dela načrt za slovesno proslavitev. Končno sta še govorila v imenu mestnega fizikata dr. Rus, v ime-nu vlade pa dr. Pavlin.

Ubogi Kant.

Kot mlademu profesorju se tu di Kantu ni dobro godilo, večkrat je moral videti, da dohodki ne krijejo stroškov. Neki dijak se je bal, da ne bo mogel plačati predavanja, pa je k sreči dobil koncem semestra dva cekina. Šel je takoj h Kantu in se opravičeval, da ne more dati več. Kant ga sprašuje o razmerah, in ko mu dijak vse pove, pravi profesor: — Še en goldinar mi manjka za najemnino, tega bom vzel od vašega denarja. Drugo si pa le sami obdržite.

Peter Zgaga

Prijateljstvo med Anglijo in Francijo peša. Vsak trenutek se lahko razbije. Rožljanje črepinj bo rožljanje orožja.

Lloyd George piše članke v ameriške liste. To se na svetu najbrže najbolj izplača. Sicer pa ameriška javnost lahko še kaj drugega prebavi.

Vsak človek je grešen. Slabe-mu podvržen. Razloček je le ta, da navadnemu človeku pravijo, da greši, duhovniku pa pravijo, da se moti.

Sedem pedi blaga je namenjenih za žensko obleko. Teh ubogih sedem pedi premikajo modisti gor in dol. Če je vrat zakrit, je kijklja kratka, če je kijklja dolga, se vidi polovica meč.

Sedaj so pa začeli vleči navzgori proti vratu in nizdol proti petam. Če ne bodo pravočasno nehali, se bo sredi pretrgalo.

Človek pozabi plave oči lahko pozabi črne oči, rjave, zelene in temne oči.

Sive oči ga zbude sred noči njihov pogled je kot jeklo svetel oster kot meč. Na kolena bi pal in bi: Oprosti, oprosti! — jeeljal.

Fašisti kaznujejo s tem Slovence, da jim zlivajo rciinovo olje v usta. Edinole v "kulturni" de-želi je kaj takega mogoče. To je njihovo zadnje, najobupnejše sredstvo, da bi se Kraševci in Primorci podelali pred njimi. Toda niti to sredstvo ponavadi ne zaleže. Če pa zaleže, se tem kul-turonosem nudi najlepša prilika, da si lahko takoj na licu mesta ogledajo fotografijo svoje kulture.

D'Annuncij je stopil v franči-skanski red. Če bi bilo po mojem, bi ga drugače kaznovali. Poslal bi ga kam, kjer bi ne bilo pijače, ne jedi in ne žensk.

Če si prejšnje jeseni vprašal slammikarja: — Koliko si naredil — ti je ponavadi odvrnil: — Pet ducatov.

Letos ti pa pravi: — Dvesto galon.

Srečna dežela, v kateri oblasti tako grozno skrbijo za ljudsko zdravje kot v Ameriki.

Preobjesti se ne moreš — za to skrbijo kapitalisti.

Napiti pa tudi ne — zato skrbijo prohibicijski agentje.

In te dni je zopet prišel v uredništvo dragi rojak iz daljne Montane.

Smejočega obraza je stopil k mizi, ko me je pa zagledal, je pre-maknil z jezikom čik z leve na desno ter vzklilil rekoč: — Hu-dič, sem mislil, da si bolj špases kot si!

V New Yorku je umrl veletrgo-vec Wanamaker. Ljudje so znosili v njegovo trgovino tekmo zadnjih petdeset let težke milijone.

Newyorško časopisje poje po-kojniknu hvalo in čast. Niti ene sa-me vrstice pa nima za one, ki so mu bogastvo ustvarili.

Jugoslavanska**Katoli. Jednosta**

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1907

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 18th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 104 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 413 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 848 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor.

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grand Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIĆ, 1324 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4522 Washington Street, Denver, Colo.

Poradni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 450, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor.

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELAR, 538 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse priitbe naj se pošilja na pred-sednika porotnega odbora. Prosimo, da sprejem novih članov in bolniške splošnega naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Jednosta se priporoča vsem Jugoslovancem za obilen pristop. Kdor bi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 5 člani ali manj.

Polarne ekspedicije nič več priljubljene.

Berlin, Nemčija, 12. decembra.

Da se polarna raziskovanja ter polarne ekspedicije izgubile svojo mikavnost ter privlačno silo ter s tem povzročile veliko izgubo za znanost, je mnenje Wilhelma Filehnerja, nemškega raziskovaleca, kateremu je dal izraza v svojem prvem predavanju, katero je imel izza svojega zadnjega poskusa, da dospe na južni tečaj. Dostavil je, da smatra večina ljudi sedanje ekspedicije za dogodke, ki spadajo v vrsto športa.

Kljub temu pa bi prodiranje proti jugu od točk, katere smo že ugotovili, rešilo enega največjih zemljepisnih problemov sveta. To prodiranje bi imelo za posledico razkritje šestega kontinenta, — je rekel Filehner.

Glede važnosti pokrajin ob južnem tečaju je rekel raziskovalec:

Tako v arktičnih kot v anti-arktinih pokrajinah, to je v pokrajinah krog severnega in južnega tečaja, je treba še vedno rešiti številne probleme. Velikanskega dela bo treba, da se izpolni vse vrzeli v naši vednosti glede teh delov sveta. Sedaj manjka velike privlačne sile, kdo bo prvo človeško bitje, ki bo dospelo na severni in južni tečaj in dosti manj raziskovalec bo napravila te težavne pokrajine za polje svojih delavnosti. Na ta način bo znanost dosti izgubila.

Severna polarna pokrajina obstaja v glavnem iz vode, Antarktik, to je pokrajina krog južnega tečaja, pa v glavnem iz kopnine. To je en vzrok, zakaj zahteva slednji več pozornosti kot pa prvi. Nadaljna stvar je, da vsi raziskovalec soglašajo v tem, da leži tam nov kontinent. Ta novi kontinent je seglasno z dosedanjimi kalkulacijami tako velik kot Evropa in Avstralija skupaj. Potem stakem bi bil to četrti največji kontinent na svetu.

Ta velika nova zemlja ima visoka pogorja in v notranjosti se širijo obširne visoke planote, pokrite z ledenim oklepom, ki je debel od tristo do šeststo čevljev.

Tako na pacifiški kot atlantiški strani kontinenta je vse polno globokih zalivov. Na pacifiški strani prodira Ross morje v deželo v obliki, slični obrisu Francije. Južni rob zaliva je zid plavajočega ledu velikanskega obsega. Njegova dolžina znaša nekoliko petsto milj ter se dviga sto in petdeset čevljev nad vodo. Na atlantiški strani pa prodira v deželo Weddell morje. Obseg tega morja je tako velik kot skupni obseg Baltika, Črnega morja in Severnega morja.

Moja ekspedicija je zasledila važno zemljepisno dejstvo v razkritju, da je Weddell morje pravi tak obdan od pečin ledu kot Ross morje.

Glavni uspeh Filehnerja tekom zadnje ekspedicije je bil, da je prodrl do južnega skrajnega konca Weddell morja, kjer domneva da je našel ugodno mesto, odkoder bi se dalo natančno preiskati ta polarni kontinent. Edino vprašanje, ki je še ostalo, — je rekel, — se glasi, kako najti sredstva, da se prodre še dalje naprej, kljub velikanskim oviram, ki se postavljajo ekspedicijam na pot. Nadaljna razkritja obenem z njegovimi lastnimi ter onimi Shaeckel-tona, Amundsen in Scotta, bi dala znanstvenemu svetu materijal, katerega nujno potrebuje.

Po mnenju Filehnerja pa mora voditi nadaljna raziskovanja Amerika, ker lahko financira ekspedicije, katere je treba odposlati in radi vedno večjega zanimanja za znanost, katero je opaziti v Ameriki.

Klepetavi otrok.

Zinka: Strie, ali imaš ti ulje na kolenih?

Strie (začuden): Odkod to be-dasto vprašanje?

Zinka: Menila sem zategadelj, ker je papa že tolikokrat rekel, da si se le s klečeplazenjem po-vzpel tako visoko.

Denar govori!

Varčujte in pripravljajte si s tem neodvisnost za Vašo starost.

Vložite Vaše prihranke v domač zavod, kateri Vam nudi neoporekljivo sigurnost in 4% obresti od Vaših vlog.

Vljudo ste vabljeni, da nam zaupate Vaše prihranke in pomnožite število vlagateljev, kateri imajo naložen svoj denar pri nas na

"Special Interest Account"

Uverjeni znate biti, da bodo Vaši dolarji v pravih rokah in boste glede njih sigurnosti lahko mirno spali.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street

New York

Glavno zastopstvo:
JADRANSKE BANKE

Mare.

(nasaljevanje.)

Janezu so omahnile roke, kakor bi bil kdo izpil iz njih vso moč. Samo toliko sile so še imele, da se je zdajnjadaj prijel za glavo, ki ni bilo v nji nobene mirne, trezne misli več.

Pohajal je okrog in ni vedel, kje naj zastavi, da mu ne zgrmi vse na glavo.

Očeta je zadela kap. Umrli mu je vsa leva stran. Ves ljubi dan je predsedal pri peči, živ mrlič. Časih bi rad kaj povedal sinu, ki je taval iz kota v kot. Ali zavil se mu je po ustih težki, ohromeli jezik, da je bil čuti njegov govor otroški in smešen, če bi ne bil tako silno žalosten.

Marina lica so nekoliko upadla. Ostala so pa kljub temu še vedno lepa. Kadar jo je pogledal Janez od strani, mu je objela žalost sree. Čutil je tako dobro, da nima nikogar rajši nego nje! Čeprav mu je bila tako daleč, tako tuja in mrzla, vendar bi storil za njo vse. Sedaj mu je velela čast, da reši, kar se da rešiti, da mu ne bo hodila žena po delu k ljudem v mesto in morda s svojim trudom rešila še njega.

Obšla ga je groza, ko se je spomnil, da niso gospodarili tako, da bi jim sedaj ne bilo treba jemati naposodo. Mare je hotela imeti vedno svoje veselje, naj velja, kar hoče. Vozila se je v Zagreb, tudi v Ljubljano. Janez ji ni bral. Dal in dovolil ji je vse, samo da bi si jo osvojil. In sedaj se je spomnil, da ni bilo to prav.

Sedaj bi bilo treba denarja, da nasadi in oplemeniti opustošeno zemljo.

In tako je prišlo tisto veliko, težko zlo. Kot moreč duh je zavlelo nad vsem njegovim domom. — Majali so se temeljni kamni. — Prišlo so noči brez spanja, dolge, hladne noči. Kako si je želel Janez k ženi, da se napije v njeni ljubezni novih moči, da se mu umirijo v njeni bližini težke misli, da se izvije iz njih čist, lep, rešen žarek, ki mu razžene temo in odpre pogled v upolno bodočnost. Mare ni hotela zanj.

"Ker sem te vzela, bom berač la zate in zase! Tako bo stvar!" Solze so jo polile.

Janez je menil, da se mu zmede. Ali ni nikjer resnice poti? — Nikjer izhoda! — V Ameriko!

Ta misel mu je prišla nenadoma, da se je je ustrašil. Potegnil je z dlanjo po čelu in začel razmišljati mirneje. Zavihal je roka-ve in gledal svoje zdrave, mišičaste roke. Nihče ni izpil iz njih moči, nihče jih ni napravil nespodobnih za delo. Z njimi si izkoplje iz tuje, bogate zemlje imetka, da mu ne bo stradala žena, da si očuva dom propada in da iznova zazeleni trtje po njegovem zemljišču. Potem ga bo Mare ljubila, ko vidi, da je delal zanj in mislil nanjo, upognjen od trdega dela. Novo življenje pride z njegovim prihodom. Veselo se dvigne mlada rast vsepovsod, koder je zdaj pusto in žalostno. Samo tega trpljenja je še treba, potem pride njegov dan, svetel, kot ni bil še noben!

Moški mu je bil korak, ko se je namenil v hišo, da ji pove, kar je sklenil.

Dobil je je v kuhinji. Stopil je pred njo in dejal veselo in živahno:

"V Ameriko pojdem!"

Mare ga je pogledala. Tudi nji je prišlo to nenadoma, nepričakovano. Ničesar ni mogla reči — Žerjavico je zgrinjala na kup. Rdeča svetloba ji je sijala v lice. Videti je bilo, kako ji je nekaj zaplapolalo v očeh. Trenutek pozneje je bil izraz njenega lica zopet miren, vsakdanji.

"V Ameriko pojdem, da bo konec vsemu temu! Tamkaj delajo ljudje, a jim ne pojedja trtna uspeha pridela izpred nosa. Vidiš, tako sem zdrav in krepek, vidiš! In Amerika ima denarja na kup. Človek dela, pa tudi kaj pridela. In potem pojdeš spet v Zagreb in Ljubljano. Še dlje, če boš hotela, še za mano. A rajši pridem jaz, bogat, in ti boš bogata in rada me boš imela, Mare! Vidiš!"

Sklenil se je k nji.

Ni se odmaknila od njega, ni

se branila. Gledala je predse v kup žerjavice, ki je žarela pred njo. Zdajnjadaj se je vzpel iz nje plamenček, tenak in ozek kot goreč jeziček. Ni čutila, da se je Janez nagnil v gorkoti do nje. Njegova gorkota ji je bila mrzla in tuja.

"Pošiljal ti bom zaslužek sproti, da boš plačevala obresti in obdelavala zemljo. In imela vedno kaj zase. Samo treh, štirih tisočakov nam je treba, in spet bo lahko vse pokonci. Potem začnemo gostilnico. Sam pridelal, sam točil, sam iztržil zanje! A ti boš moja — vsa, z vsem sreem!"

Njene misli so bile daleč od Janezovega pripovedovanja.

Sama! Sedaj bo zopet sama, sama, sama!

Objel jo je okrog pasu. Začutila je na licu raskavo njegovo brado.

Sklonila se je v pasu nazaj. "Le pojdi, Janez! Saj tako ne moremo živeti!"

Slovo je bilo kratko. Mare je še ležala, ko je odhajal. Oče je dremal pol v nezvesti. Dal mu je desnico in hotel nekaj reči. V očesu mu je zatrepatala solza. Potočila se je po licu in se izgubila v blazini. Somrak je ležal nad vasjo, ko je zavil Janez na stransko stezo, da pride prej vrhu Gorjanec. Na njem se je že svetlikalo v utrinjih vzdahajočega solnca. V dolini je ležala megla. Janez je stopal naglo kvišku, da pride prej tja, kjer že sije solnce.

Sree mu je bilo lahko in veselo. Ozrl se je na rojstno vas. Iz megle jezera je kipel samo zvonik domače cerkve. Janeza je zabeležilo. Zapel si je sukno in stopal naglo naprej.

V.

Mari je šel tudi stari s pota. Pravzaprav ni bilo znati, da se živi. Ležal je na postelji in čakal tiste kose, ki ga pokosi kot plesnivo lat. Rad bi se obrnil k stenam, če je šla Mare mimo postelje. A ni se mogel geniti. Nekega jutra so ga našli mrtvega. Oči je imel napol odprte. Ni bilo nikogar, da bi mu jih bil zatiskal.

Ob večerih, ki so prišli za žalostno jesenjo, je bilo osamel gosposinji plašno in mrzlo v zapuščenem domu. V kozarec je nalila olja in prižigala dušo, da ji je svetila ponoči. Zgodaj je legla spat. Miš je zaskrbijala v podu, veja je udarila ob šipo, in mrzel znoj je obilil Maro. Vztrepetala je po vsem telesu in potegnila odejo čez glavo. Tesno je stiskala oči, da bi ne videla ničesar. A bilo ji je, kakor da se ji svetli pred očmi. Zanj ni bilo teme. Začele so se pred njo utrinjati iskre, ki so krožile po zraku in se družile v migljajoče zvezde, v nemirno plavajoče rože. Iz njih so se ozirali vanjo plašni obrazi, grdo spachi, z zvezdajočimi usti, ostudne kreature. Nikoli ni videla takih obrazov. Tuhtam se je prikazalo tudi lice, ki ji ni bilo tuje. V polnu je videla Janeza, kako ima od solz razoran obraz; zagledala je starega Doleca z udrtimi lici, z velikimi, krvavo obrobjenimi, osteklenimi očmi. Videla je, kako se dviga iz postelje velika, močna, težka roka. Že je čutila, kako pada nanjo. Hotela je prestrčiti udarec zakricati je hotela na ves glas, a geniti se ni mogla, ni mogla zavpiti. Nekaj jo je tiščalo za grlo z nepremagljivo silo. Telo ji je za drgetalo, planila je pokonci. Pomela si je oči in se ozrla plašno okrog. Goreča duša je pojemajoče plavala po olju. Dolge senice so vztrepetavale po tleh. Nič ni bilo hudega. Iz kamne je prihajalo zadeglo, enakomerno sopenje spečega človeka. V prvem hipu se je spomnila Mare starega Doleca. Pa ta je že pokopan. Dekla je spala v kamri...

Nestrno je čakala Mare jutra. Življenje, ki se je zbuvalo zunaj, je s tolažilom pozdravljala njo, ki je hrepnela po življenju. Bili, mladi sneg je pokrival zemljo, dokoder so nesle oči. Zdelo se je, da so zametene vse ceste, izbrisane vse steze, da ne bo nikoli več nobenega človeka do nje...

(Dalje prihodnj.)

POBEGLA MORILKA IN PRIČA, KI JE NASTOPILA PROTI NJI.

CLARA PHILLIPS WHO MADE A SENSATIONAL ESCAPE FROM LOS ANGELES PRISON

PEGGY CAFFEE, WITNESS AGAINST MRS. PHILLIPS AT HER TRIAL

Prva na sliki je Clara Phillips, ki je iz ljubosumnosti s kladivom pobila svojo tekmovalko Mrs. Alberto Meadows. Pri obravnavi je državno pravdnist vo najbolj upoštevalo izjavo Peggy Caffee (na desni). Pred par dnevi je pa Mrs. Clara Phillips na zagoneten način pobegnila iz ječe v Los Angeles. Najbrže je morala biti v zvezi s čuvaji, ker je dobila v celico žago, s katero je prežagala železno mrežo. Nekateri domneva jo, da je z aeroplanom pobegnila v Mehiko. Dosedaj nimajo o begunkin še nobenega sledu.

Skrivnost starodavnih strupov.

(Konec.)

Slavna Toffana, ki je resignirala kot glavna zastrupljevalka v Napolju nekoliko pozneje in je prodajala majhne cevke z označbo: — Manna di St. Nichola di Bari, — se je očitno tudi posluževala arzenika in njeno priznanje na natezalnici, tokom katerega je izjavila, da je uničila nekako šeststo ljudi, večinoma mož nezačasnih žena, ne omenja nikakih drugih kemikalij. — Hieronima Spara, ki je vršila svoj pekleniski posel tekem vlade nekega poznejšega papeža Aleksandra VII. je bila na sličen način mučena ter pozneje usmrčena a tudi njeno priznanje ni razkrila nobene globlje skrivnosti zastrupljevalne umetnosti.

Najbolj mogočnega med arzenikskimi strupi ter najbolj občutljivega v sedanjem času, namreč belih kovinskih arzenik, je treba vzel znotraj v precej velikih množinah v primeri z drugimi strupi, predno je mogoče doseči usodepolne posledice. Povsem ne mogoče je uporabiti ta strup v prstanu, ki bi mogel vsebovati le kvečjemu par kapljic. Taka množina belega arzenika kot jo je mogoče spraviti tudi v največji prstan v razredeni obliki, bi ubila človeka, tudi če bi jo požrl in če bi prišla v zarez v koži in v stik s krvnim tokom, bi imela le krajevni učinek.

Če hočemo vsled tega verovati povestim o smrtonosnem zastrupljenju s pomočjo nakita, inhaliranja strupenih par, potem majhnih prask itd., moramo domnevati, da je poznala renesančna doba še druge strupe razen onih, katerih so se ponavadi posluževali njeni morilci. Noben rastlinski strup se nam ne nudi v zvezi s tem kot možnost in prisiljeni smo posočiti nazaj v živalske snovi in kovine.

Dva mogočna strupa, namreč pruska in cianska kislina, sta postala znana šele tri stoletja po zaključanju dobe Borgijev in le ti dve snovi v svoji najbolj redki in koncentrirani obliki, predstavljata možnost med modernimi kemikalijami. Če pomislimo vse to, so povesti o teh zastrupljenjih potom pristanov izmišljotine ali pa so poznali srednjeveški zavratni morilci živalske strupe ali druge kombinacije škodljivih snovi, kojih tajna moč je sedaj pozabljena. Ni lahko zanikati, da so se posluževali ekstraktov iz gotovih živali, — predvsem morskih bitij, kajti si la nekaterih kačjih strupov nam priča še sedaj o sili snovi, ki se

stvarja v telesih gotovih živali. Tudi ni povsem nemogoče, da so zastrupljevalci kondenzirali ali zgostili mineralne ali rastlinske snovi ter jih kombinirali na kak skrivnostni način v onih dneih, ko so neprestano iskali takozvani "eliksir življenja".

Treba je upoštevati še nadelni faktor. Renesanca, ki je bila popolnoma nevedna glede medicine in še bolj nevedna glede razkuženja in higijene, katere stvari so poznali in izvajali takrat le zaničevani in izgnani Mavri na Španskem, je morala biti doba, v kateri so lahko imele strupi, ki so sedaj sorazmerno neškodljivi, smrtonosne posledice. Če pomislimo, da so prvi lečniki in zdravniki te dobe zdrobili rubine in bisere v možnarju ter dali prah papežu, da ga rešijo bolezni in če čitamo v številnih starih knjigah o umazanih in nagnusnih zdravilih, katerih so se takrat posluževali zdravniki, je lahko domnevati, da je "zdravljenje" ljudi, trpečih na manjših množinah strupa preje povzročilo njih smrt kot pa strup sam.

Treba pa je upoštevati še nadelno smrtonosno možnost. Koncem vlade Borgijev so se že vračali številni pustolovci s potovanj v takrat ravno razkrito Zapravno Indijo. Soglasno z profesorjem Blochom in drugimi avtoritetami na tem polju so prinesli seboj ono strašno človeško kugo, katero so Francozi dolgo imenovali italijansko bolezen, — namreč sifilis. Ta krvna bolezen je bila v onih časih dosti bolj smrtonosna kot pa je sedaj, kajti napadla je prebivalstvo, ki ni bilo niti delno imunizirano. Mi vemo, kako strahovit učinek so imele take nedolžne bolezni kot ošpice med primitivnimi Eskimi ter otočani Južnega morja. Zelo dvomljivo je, da bi razumeli zastrupljevalci onega časa nalezljivo naravo te strašne bolezni in da bi jo skušali prenesti na izbrane žrtve s pomočjo malih prask a možnost obstaja kljub temu.

Na drugi strani pa je zelo verjetno, da so učenjaki onih dni vedeli nekaj o posledicah infekcije, četudi niso imeli nobenega pojma o njeni naravi in razvoju. Mogoče jim je bilo znano, kako povzročiti take infekcije in ker ni nikdo vedel, kako postopati z njimi in jih zdraviti, so bile infekcije lahko mogočno orožje v rokah zavratnih morilcev.

Kljub temu pa še vedno obstaja ideja o skrivnostnih in izgubljenih strupih, ki so bili v splošni rabi med izvedenimi zastrupljevalci Italije pred tristo ali štiri-

sto leti. Slavni slučaj Marije d'Aubray, markize Brinvillieres, nam nudi za to dokaz, ki pa je le okoliščnega značaja. Ta lepa in plemenita Francozinja, ki je bila usmrčena leta 1676, skoro dvesto let potem, ko je Aleksander Borgija zasedel papeški prestol, je povzročila smrt dveh svojih bratov in svojega očeta v poskusu, da se polasti premoženja cele družine. Skušala je tudi spraviti s sveta svojo sestro ter njenega moža.

Njena krivda je bila dokazana potom uveljavljenja njenih zvez z nekim St. Croix, pustolovcem in zastrupljevalcem, ki je najbrž dobavljal smrtonosne strupe čeli skupini politikov in favoritk na dvoru Ludovika XIV. Ta je umrl zaradi zapustil Brinvillieres tajno skrinjico, a dediči moža je niso hoteli izročiti ter so jo odprli in našli v njej številne strupe. — Zgodovina njenega zločina ter obravnave proti njej je preveč znana, da bi jo ponovili tukaj, a vpoštev prideta narava in izvor strupov St. Croixa, katerih se je najbrže poslužila markiza v družbi številnih nadaljnjih.

St. Croix je bil par let poprej zaprt v Bastili vsled neke letre de cachet, katerega je dobil proti njemu M. d'Aubray, oče markize katerega so jezili škandalozni odnošaji med St. Croixom in njegovo hčerjo. V ječi je bil St. Croix zaprt skupaj z nekim Tilijem, italijanskim alkimistom in lekar-narjem, kateremu se je posrečilo "zaslediti par posebnih stvari tekem eksperimentiranja". St. Croix se je seznanil s tajnostmi Italijana v ječi in pozneje, ko je bil izpuščen, je izposloval oproščanje Exilija potom par mogočnih oseb, ki so bile pozneje osumljene, da so se tudi poslužile zlo-kobne vede alkimista. Laboratorij tega moža in St. Croixa so pozneje našli v neki hiši, ki je bila last neke visoke stoječe osebe.

Skrinjica St. Croixa, katero je preiskal sodnijski uradnik, je vsebovala večjo množino belega prahu brez dvoma kovinski (trioksid arzenika), nekaj sublimata rimski vitrijol in dve stekleničici, kojih prva je vsebovala brez-barvno čisto tekočino, druga pa slično tekočino mlečne barve. — Narava vseh strupov z izjemo obeh tekočin je bila znana. Te tekočini so preiskovali na golobu, mački in psu. Vse tri živali so poginile in zdravniki, ki so raztelesili trupla, niso našli v njih nobenega sledu strupa. Ponovni eksperimenti so bili vzpizirjeni s

tema tekočinama, a znanost onega dne ni mogla določiti niti njihovega značaja, niti učinka na organe, ki so povzročili smrt. — Markiza ni mogla pojasniti narave tega strupa niti tedaj, ko so jo mučili na natezalnici.

To sta bila najbrž dva skrivnostna strupa italijanske šole zavratnih morilcev. Skeptiki so mnenja, da sta bila to najbrž strupa, ki sta dobro znana moderni znanosti, vendar pa ni nobenega dokaza niti na tej, niti na oni strani vprašanja.

Romanca strupov renesančne dobe je ostala vsled tega neresena in človek, ki si kupi prstan iz te sijajne dobe, lahko razburja svojo domišljijo kolikor hoče. — Če je njegova domišljija dosti močna, si celo lahko nakopije infekcije, ki bo zopet stavljala lečnikom uganke.

En las za 200 frankov.

Neki francoski brivec v Parizu je strigel starega, elegantnega gospoda. V brivnici stopi izredno lepa deklica in ponudi brivcu svoje krasne črne lase; zahteva pa šestdeset frankov, ker je njena mati zelo bolna in bratec in sestre so lačni. Solze ji teko po blestem licu. Brivec pazno motri lase in ji ponudi — dvajset frankov, več ne more dati, ker so lasje črni in je takih vsak dan dosti naprodaj. S tresočim glasom prosi deklica, naj ji da vsaj štirideset frankov, a brivec miga z rameni. Že je hotela seči, da bi prodala svoje lase za dvajset frankov, ko stari gospod vstane. Z velikim zanimanjem je bil sledil pogovoru. Da deklici dva ban kovec in ji reče: — Ali mi hočete prodati svoje lase za ta denar?

Deklica denarja še ne pogleda ne in odgovori: — Da, gospod! — Stari gospod vzame brivcu skarje iz rok in izstriže en sam dolg las. Spravi ga v listnico, stisne osupnjememu dekletu prijazen roko in odide.

Sedaj šele pogleda deklica bankovca, ki sta po sto frankov. Dvesto frankov za en sam las! Ali je ta gospod nor, ali je pa kak angleški lord, pravi brivec.

Dekle hiti na cesto, da bi se gospodu zahvalila. Vidi ga še, ko stopi v hotel prve vrste. Vpraša vratarja, kdo je ta gospod. Ni bil ne nor in tudi ne angleški lord, temveč slavnemu nemški učenjak Aleksander Humboldt, ki se je v političnih zadevah mudil v Parizu.

PAIN-EXPELLER
VAM BO POMAGAL!

Ce je poklican Pain-Expeller na pomoč, bo BOLEČINA hitro premagana ter bo mahoma izginila. Ob prvih znamenjih revmatizma, živčne ptoztosti, nevralgije, bolečin, krčevitega trganja, si nabavite steklenico tega močnega, zanesljivega družinskega lijamenta ter ga vdrgnite. Pristni Pain-Expeller nosi našo SIDRO varnostno znamko. Vse drugo je ponaredba. 35c in 70c. v lekarnah ali od F. AD. RICHTER & CO. 104-114 South 4th St., Brooklyn, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ-VEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

ZA BOŽIČNE PRAZNIKE!

Ce ste kdaj imeli misel kupiti mosko ali žensko žepno uro, jo boste prav gotovo kupili, če pisate nam po novi ceni za zlatino. Ure so najnovejšega in krasnega izdelka, nekaj novega.

Velika zaloga pravih glasnih Columbia gramofonov; slovenskih vojaških in vseh jezikih glasbena plošč.

Pisite po brezplačni cenik takoj nam—

IVAN PAJK, 24 Main St., CONEMAUGH, PA.

Brzjavna božična
nakazila.

Vsi, ki še niso poslali božično darilo v domovino, naj izrabljajo to izvanredno ugodnost za brzjavne pošiljatve.

Vsled mnogih brzjavnih nakazil pred božičnim praznikom nam je mogoče sestaviti jih skupno s posebno znižanim stroškom.

Samo za \$2.

lahko brzjavno pošljete Vaše denarno darilo, da bo v najkrajšem času v posesti naslovnika.

V kratkem roku do božiča pismena nakazila ne morejo več pravočasno dospeti, zato se poslužite te prilike in pošljite Vašo pošiljatev brzjavno skoz

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York City

Glavno zastopstvo Jadranske Banke.

KAPITAN BLOOD

NJEHOVA ODISEJA.

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

71

(Nadaljevanje.)

— Sporočilo za vas od pomožnega guvernerja, — je rekel Pitt ter izročil Bloodu pismo.

Blood je zlomil pečat ter pričel čitati. Pitt, oblečen le v srajco in hlače, se je naslanjal na ograjo ter ga opazoval. Na njegovem odkritosrčnem obrazu je človek lahko čital strah in skrb.

Blood se je nakratko zasmeljal.

— Precej odločno povelje, — je rekel ter izročil pismo svojemu tovarišu.

Mladi krmar je pričel čitati. Ves zamišljen si je pričel gladiti svojo zlato-rmenno brado.

— Ti ne pojdeš? — je rekel.

— Zakaj ne? — Ali nisem bil vsaki dan na obisku v fortu?

— Najbrž te hoče videti radi Wolverstona. To mu daje končno vzrok, da te napade. Saj veš, Peter, da je stal edinole lord Julian med Bishopom ter njegovim sovraštvom do tebe. Če moreš sedaj dokazati...

— Kaj če more? — ga je prekinil Blood brezskrbno. — Ali sem za kopnem v večji nevarnosti kot pa na krovu svoje ladje sedaj, ko mi je ostalo le petdeset mož? Jeremija, dragi dečko, Arabella je takaj jetnica, med fortom in brodovjem. Ne pozabi tega.

Jeremija je stisnil pesti.

— Zakaj si pustil oditi Wolverstona in druge? — je vzkliknil s trpkostjo. — Moral bi izprevideti nevarnost takega koraka.

— Kako bi jim mogel preprečiti odhod? To je bilo dogovorjeno. Razventerka kaj bi mi koristilo, če bi ostali. — Ker ni Pitt ničesar odgovoril, je dostavil: — Ali vidiš? Vzel bom klobuk, palico in meč ter odšel na kopno. Glej, da bo čoln pripravljen zame.

— Izročil se boš v roke Bishopa.

— Mogoče, mogoče me ne bo tako lahko prijeli kot domneva on. Na meni je ostal še en trn ali dva. — Smehljaje je odšel Blood v svojo kabino.

Jeremija Pitt je odgovoril na ta smehljaj z divjo kletvico. Za trenutek je ostal neodločen na mestu, kjer ga je pustil Blood. Nato pa je odšel počasi navzdol, da da potrebna povelja.

— Če bi se ti kaj pripetilo Peter, — je rekel, ko je lezel Blood po lestevici navzdol, — naj polkovnik Bishop pazi nase. Tvoji ljudje so mogoče sedaj mlačni, a rečem ti, da ne bodo mlačni, če bo Bishop snedel svojo besedo.

— In kaj se mi more pripetiti, Jeremija? Za kosilo se vrnem, prav gotovo.

Blood je sedel v čakajoči čoln. Čeprav se je smehljaj, je prav dobro vedel, kot Pitt, da nosi življenje v svojih rokah, ko se podaja danes na kopno. Raditiga je tudi dal povelje, naj čaka čoln nanj ob pomolu, kjer je izstopil, v senci zunanjega zidu forta, iz katerega so štrleli črni topovi.

Počasi je odšel skozi velika vrata na dvorišče. Nekako pol duat vojakov je postavalo tam in v senci, katero je metal zid, je počasi korakal gorindol poveljnik, major Mallard. Ko je zagledal kapitana Blooda, se je ustavil ter ga pozdravil kot je bila pač njegova dolžnost, a smehljaj, ki je krožil krog ustne častnika, je bil strašno sardonski. Pozornost Petra Blooda pa je bila obrnjena v drugo smer.

Na desni strani se je stezal prostoren vrst, onstran katerega se je dvigala bela hiša, rezidenca pomožnega guvernerja. Na glavni stezi vrta je zapazil Blood Miss Bishop, ki je bila sama. Prekoračil je dvorišče s pospešenimi koraki.

— Dobro jutro, gospodična, — jo je pozdravil, ko jo je dohitel. S klobukom v roki je dostavil kot v protest: — Gotovo ne boste tako neumljena, da bi me silila teči v tej vročini.

— Zakaj pa potem tečete? — je odvrnila ona hladno, ko se je ustavila pred njim, vsa v belem. — Mudi se mi, — ga je obvestila.

— Oprostite mi torej, če ne ostanem.

— Ni se vam tako zelo mudilo, dokler ni bilo mene, — je rekel on ter se malec nasmehnil.

— Če ste to zapazili, gospod, se čudim, zakaj ste tako ustrajni. S tem sta bila prekrizana meča med obema in proti instinktom Blooda je bilo izogibati se bojem.

— Pri moji veri, vi se znate izražati, — je rekel. — Ker pa je bilo več ali manj v vaši službi, da sem oblekel suknjo kralja, bi morala vi trpeti, da pokriva tatu in pirata.

Ona je skomignila z rameni ter se obrnila vstran, nekoliko ogorčena, a tudi s stroho obžalovanja Ker pa se je bala izdati slednje, se je poslužila ogorčenja. — Prizadevam si na vse mogoče načine, — je rekla.

— Torč znate biti usmiljena vsaj na gotov način. — Trpko se je nasmehnil. — Hvaležen sem vam celo za to. Mogoče sem predrzen, a ne morem pozabiti, da ste bila prijazna z menoj, ko nisem bil nič drugega kot suženj v hiši vašega strica na Barbadosu.

— Zakaj bi ne bila? V onih dneh ste imeli pravico do moje prijaznosti. Takrat ste bili nesrečni kavalir.

— In kako bi me imenovali sedaj?

— Komaj nesrečnim. Čuli smo o vaši dobri sreči na morjih in kako je prišla vaša dobra sreča v pregovor. Čuli pa smo še druge stvari. O vaši dobi sreči v drugih ozirih.

Govorila je hitro ter imela pri tem v mislih gospodično d'Ogeron. To bi tudi izgovorila, če bi mogla. Peter Blood pa ni uganil pomena njenih besed, čeprav se je bala, da ga bo.

— Da, cel kup laži, kot bi vam lahko dokazal.

— Ne morem si misliti, zakaj ti si povzročal toliko truda, da se branite, — je rekla Arabella.

— Da bi mislili manj slabo o meni kot mislite sedaj.

— Kar mislim o vas, vas ne more dosti brigati, gospod.

To je bil udelec, ki je zadel v živo. Blood se je razvnel.

— Ali morete reči to sedaj? Ali morete reči to, ko me vidite v tej livreji službe, katero zaničujem? Ali mi niste rekli, da lahko odkupim preteklost? Malo me briga odkupiti to preteklost, razven če jo odkupim v vaših očeh. V svojih lastnih očeh nisem storil ničesar sramotnega, če upoštevamo provokacije.

Obrnila se je vstran, tako palec je bil njegov pogled.

— Ne morem si misliti, zakaj bi mogli govoriti z menoj na tak način, — je rekla z dosti manjšo samozavestjo kot prej.

— Ne morete, zares? — je vzkliknil. — Potem vam hočem povedati.

— Prosim vas. — V njenem glasu je bilo resnično vznemirjenje.

— V polni meri poznavam, kaj ste storili ter domnevam, da so vas vsaj deloma vodili pri tem obziri do mene. Vrijemiti mi, da sem zelo hvaležna. Vedno bom hvaležna.

(Dolje prihodnjaj.)

Jugoslavia irredenta.

Poročila sta se

Fani Kenič iz Orehka pri Postojni in Anton Križaj, trgovca in posestnik v Ajdovščini.

Poročila sta se tudi Pavla Lunder iz Treh Hri in Vinko Del-Linz, trgovca in posestnik v Hrušovju.

Petnajstletni mašniški jubilej.

Na Sv. Gori so praznovali 15-letnec mašniškega posvečenja mašniški-visokošolci, posvečeni leta 1907. Iz goriške škofije so le-tedej gospodje: Anton Gerbec, župni upravitelj na Otlici; Jožef Vodopivec, župnik v Dornbergu; Ivan Kenda, kurat v Novakih; Andrej Klobučar, župnik-dekan v Boven; Stefan Posarelli, župni upravitelj na Otlici; Jožef Vodopivec, kurat v Nabrežini. Udeležili so se tudi duhovniki-sošolci iz sedanjih škofij. Slavnostni govor je imel dekan Jos. Rejec iz Solkana.

Težka nesreča

Se je pripetila 30letnemu delavcu Justu Bažan iz Dolenje Tribuške, ki je zaposlen pri tovarni cementa "Isenzo". Pri delu je padel z visine kakih treh metrov na tla. Na vpitje sta prihitela na pomoč dva tovariša, ki sta ga naglo prenesla z mesta nesreče. Peljali so ga v bolnišnico v Gorico, kjer so spoznali, da ima zlomljeno levo nogo in tudi drugače zelo poškodovan.

Invalidova smrt.

Iz Bazovice poročajo: Sedel je na obcestnem kamnu. Videlo se mu je, da muč trpi. Od bolečin se je zvijal. Zatekel se je v blev, misleč, da mu bo boljše. Gospodar hleva, videč, da mu silno trpi, pokliče vaškega načelnika, ta zdravnik. Zdravnik mu da dve injekciji. Vse ni nič pomagalo. Zmračilo se je, noč je bila burna, nalezljivo je in veter je tulil ter pel poslednjo pesem človeku-tujcu, ki se je v gnoju, od vseh zapuščen, boril s smrtjo. V vaškem zvoniku je udarila ura 9, ko je izdihnil bojesti polno dušo. Pripovedoval je, zvižaje se od bolečin v poslednjih trenutkih: "Silno me peče v trebuhu. Sem invalid, imam staro bolezen, pomagajte! Imam ženo in dva otroka. Po pokličen sem železničar, v Celju." Mož je bil pri za-vesti do zadnjega trenutka. Pri sebi je imel listnico, prazno, brez denarja ter domovinski list. Ime mu je Stefan Zuzi, železničar, rojen 5. januarja 1886 v Trnovem. Domovnica je bila izdana 18. okt. 1922 v Postojni. Truplo so prenesli v kapelo na pokopališče.

Pozdravi od vojakov.

Pozdrave vsem znancem in prijateljem pošiljajo sledeči novinci 2. obrežne baterije in Spezijs: Josip Bradač, Kačiče; Vincenc Kapun, Vrhpolje; Rudolf Zohar, Lokavec; Josip Gustin, R. Tabor; Alojzij Furlan, Brje; Ivan Skvarc in Ivan Lampe, Ajdovščina; Josip Erjavec, Anten Polis, Jos. Tomšič, Anton Pečar, Stani Samsa, Josip Filippini, Alojzij Gregorič, Fr. Marinčič in Ivan Muravec.

Krvav dogodek na parniku

Pred nekoliko tedni se je na parniku "Gastein", ki je bil zasidran v Smirni v Mali Aziji, odigral krvav dogodek. Pomorščak Ivan Cigoj, star 22 let, stanujoč v Trstu v ulici Donata št. 19, se je skregal s svojim tovarišem Stefanom Eterovičem, starim 36 let, stanujočim v Pučišču v Dalmaciji. Nenadoma je Tržčan povlekel iz žepa nož in z njim težko ranil tovariša. Ranilec je bil aretiran v Trstu, kamor je dospel z omenjenim parnikom. Zdaj je v zaporu.

Tihotapci s tobakom.

Zadnje čase so se financirali precej z uspehom spravili nad tihotapce s tobakom Preiskali so hišo Maksa Jakina iz Cerovega in našli pod drvmi 191 zavojev jugoslov. tobaka. Pri Francu Bevilacqua iz Moše so našli 299 paketov tobaka, pri Debenjaku iz Kozane 35 zavojev, pri Francu Bajcu iz Podkrajca 160 zavojev, pri Domarju iz Krmina 28 zavojev in še pri mnogih drugih večje število zavojev. Tihotapstvo je torej precej razvito.

Kdor zna, zna.

Tržaška policija je po prihodu vlaka z Reke aretirala na peronu na južnem kolodvoru brezposelnega uradnika Viktorja Deskovica, staraka 24 let, rodom z Reke. Deskovič je bil pred nekaj meseci na hrani v gostini Vincence Vrhna pri Sv. Jakobu. Ko je sedel v go-

stilni pri kosilu ali pri večerji, je pogostoma pravil gostom, da je velik gospod. Uslužben je nauruč -- tako je pravil on -- kot ravnatelj pri neki tržaški zavarovalni družbi ter dobiča tam 10.000 lir plače na dan. Nadalje ima na razpolago avtomobil itd. Vsak dan vstane ob 4. zjutraj ter gre najprvo v cerkev, potem pa na sprehod v Barokovlje ali kam drugam. Med be-race razdeli vsak dan 50 lir. Pravil je, da če ne bi mogel kdaj dati beračem milodare, se bo ustrelil. Gostje so mu seveda vse to verjeli ter ga obče spoštovali. Dejstvo je pa bilo to, da je bil mladenič priprost uradnik z malo gažo na mesec. Nekega dne, da bi se bolj prikupil gostom, jim je "plačal" v gostilni par litrov vina. Seveda, vino je šlo na upanje. Nekoliko dni pozneje je Deskovič opeharil Vrhna za več sto lir s tem, da mu bo preskrbel neke kones-sije. Nadalje ni plačal hrane. In ko je opeharil v Trstu še neko drugo osebo za nekoliko sto lir, je zbežal v neznan kraj. Neko nedeljo je pa mislil, da so njegovi grehi že pozabljeni. Zato je prišel nazaj v Trst. Pa so ga prijeli, kakor smo že zgoraj omenili. Deskovič bo dal tudi odgovor za neko elapirje, ki jo je bil izvršil na Reki.

O du mein Heber Augustin...

Dunajčan Otto Sehelander je stopil nekega lepega dne proti večeru preje v svojem življenju na tržaška tla; prišel je v mesto po opravilih. Ko je zapuščal z malim kovčegom v rokah južni kolodvor, se mu je priklizal neznanec in ga vprašal v tržaškem narečju, če želi, da mu pomaga nesti kovčeg. "Wos?" ga je Dunajčan začuden vprašal. Možakar pa je tedaj razumel "špraho" ter je za silo prevedel prejšnji stavek. Nato mu je začel praviti, seveda v slabi nemščini, da je v Trstu zelo slabo, posebno pa za tistega, ki ne zna italijansko govoriti. Dunajčani se začelo v resnici skrbeti, kaj bo z njim, ko ne zna italijansko. Zato je dejal mož, naj mu bo proti plačilu za tolmača. Prizadeti je bil seveda zadovoljen s to ponudbo. Potem, ko sta se še pogovorila o tem in o onem, sta odšla izpred kolodvora ter se podala pod vodstvom tržaškega tolmača v neko gostilno v starem mestu. Tam je novopečeni tolmač plačal liter vina v znak prijateljstva. Potem pa je še Dunajčan plačal liter vina. Vino je udarilo obema v glavo, največje pa Dunajčanu, ki ni vajen takih kapljic. Nenadoma je tolmač ohjel Dunajčana ter zapel: "O du mein Augustin, Augustin, oles ist hin." Par trenutkov pozneje je možakar zapustil gostilno, rekoč: tujcu, da gre na ulico na stran in se bo vrnil takoj. Toda minulo je četrt ure, moža pa ni bilo nazaj. Minulo je drug četrt ure, moža še ni bilo nazaj. Med tem časom je pa Dunajčan sedel v notranji žep po listnico, da bi plačal račun. A listnice ni bilo. Brez dvoma mu jo je ukradel "tolmač", ko ga je objel Dunajčanu ni kazalo drugega, nego da je naznanil dogodek na policiji. V listnici je imel okoli 2000 lir in nekoliko tisoč kron.

Prevrtana železna blagajna.

Rojak Anton Pahor je zaprl ob 10. uri zvečer svojo pekarno v ul. Sette Fontan št. 1 v Trstu. Nato je šel večerjat. Ko se je čez dve uri povrnil, da bi zamešal kruh, je opazil na železni blagajni veliko luknjo. Iz blagajne je izginilo 7000 lir. Vlomilec je prišil v pekarno skozi luknjo, katero so zvrtili iz sosednje mehanične delavnice. Obveščena je bila policija.

Pohabljenec obnemogel od lakote v Trstu.

Pozabljen od svojcev je hodil ob bergljah od hiše do hiše, od vrat do vrat in beračil. Don njegov je bil povsod in nikjer. Nenadoma je pa obohel. Z največjo težavo je prišel pred vrata cerkve sv. Antona novega ter tam legel na gola tla. Ležal je tam neprestano tri dni in tri noči, ne da bi kaj zavžil. Morda bi tam tudi umrl od lakote, če bi ga ne opazil neki mestni stražar ter pozval zdravnik. Rešilne postaje. Nesrečnej je bil prepeljan v mestno bolnišnico. Imenuje se Josip Druškovič, star 39 let.

Sedem bomb v skladišču v Trstu.

Nekateri kraljevi stražniki so preiskali skladišče v ulici della Maiolica št. 2. V njem so zaplenili

sedem bomb. Bombe so se nahajale v cevi iz papirja. Aretiranih je bilo sedem oseb, toda policija drži njihova imena tajno.

Krvav dogodek v Trstu.

Brezposelni slikar Josip Barlocco, star 30 let, se je spri v čevljarstvo Dominika Patina s čevljarjem Josipom Cariero, starim 33 let. Beseda je dala besedo, in ta o je Barlocco v skrajni razburjenosti udaril nasprotnika s kleščami po glavi ter nato zbežal. Toda napadeno ga je zasledoval. Kmalu ga je dohitel ter mu zasadil čevljarjski nož v levo stran reber. Nato je šel mirno domov, zvezel skupaj culo perila in odšel, ne da bi povedal kam Policija ga zasleduje. Njence je bil v opasnem stanju prepeljan v mestno bolnišnico.

Škocijanska jama v italijanskih rokah.

Večje število članov italijanskega planinskega društva "Alpina delle Giulie" se je polastilo uprave škocijanske jame pri Sežani ter jo zasedlo. Pri tej priliki so uničili vse nemške napise. Jama ostane začasno zaprta.

Tihotapstvo po hrvatskem Primorju.

Sušačke "Primorske Novine" javljajo, da zavzema tihotapstvo po hrvatskem Primorju velike dimenzije. Tihotapeci se nahajajo na veliki domarkajski črti ter vtihtapljajo na Reko živine in mrvno. Oškodovana sta pri tem država, javljajo, da zavzema tihotapstvo po hrvatskem Primorju velike dimenzije. Tihotapeci ne plačujejo carine, kakor tudi tamosijske prebivalstvo, ker vlada vsled tega po hrvatskem Primorju veliko pomanjkanje življenjskih potrebščin.

Velika tatvina na tržaškem državnem kolodvoru.

Kakor poročajo tržaški listi, se je neki blagajnik na tankakšnem državnem kolodvoru pončel polastiti svote pol milijona lir ter je s plenom pobegnil iz Trsta.

Milonarjev oče se je obesil radi bede.

V neki bedni koči v sarajevskem predmestju so našli obešenega 63letnega Johana Hasenkopfa. V zadnjih letih se je preživljal s starinarstvom, dokler ni popolnoma obubožal. Za pomoč je prosil svojega sina Franca, milijonarja, toda ni bil uslišan. Vpisnu, ki ga je starec zapustil, pravi, da mu je to sinovo obnašanje vzeło življenje. Končno v pismu ostro očita sinu, da kljub milijonskemu imetju ni pomagal očetu, ki je bil v skrajni bedi. — "Hm, Hasenkopf se pišeta oče in sin, torej Nemca ali Žida? In pa v Sarajevu, — eh, saj vem!" Tako poroče kdo. Meni pa vstaja, ko čitam to vest, marsikateri spomin izpred vojne, ko sem prav slične slučaje videl med našim "dobrim katoliškim ljudstvom". Prav nič redkega ni bilo, da je sin očeta prevztrkarja po dvakrat na dan pretepaval z vilami in mu kratil hrano, — dostavlja "Jutro".

POZDRAV.

Predno odpotujem s parnikom "Paris" v staro domovino, pozdravljam Jožeta Goršič in druge prijatelje v Orey, Colo., in v Leadville, Colo., nadalje Franca Grebene in družino, Alojzija Langfus in družino, kakor tudi ostale prijatelje v Clevelandu, Ohio, ter se jim zahvaljujem za dobro postrežbo. Zahvaljujem se tudi uradni-kom tvrde Frank Sakser State Bank, ki so mi preskrbeli potni list, tako da se meni ni bilo treba brigati zanj. — Frank Žužek.

Rad bi izvedel za naslov rojaka MATEVŽA SLABOTNAK, doma iz Predjame pri Postojni. — Tony Premor, Box 114, Eldred, Pa. (13-14-12)

Velika Blaznikova

Pratika

(s tremi lističi.)

Cena s poštnino ... 20c
25 pratik \$3.75
50 pratik 6.50
100 pratik 12.00

Slovenic Publishing Co.

82 Cortlandt Street New York

Dobro se tudi pri zastopnikih

87 Glas Naroda.

Kretanje parnikov - Shipping News

16. decembra:	Majestic, Cherbourg.	16. januarja:	Rochambeau, Havre.
20. decembra:	Seydlitz, Bremen.	17. januarja:	President Adams, Cherbourg; Paris.
21. decembra:	Antonia, Cherbourg in Hamburg.	18. januarja:	Mongolia, Cherbourg in Hamburg; Tormina, Genoa; Mount Clinton, Hamburg.
22. decembra:	Ryndam, Boulogne.	20. januarja:	America, Cherbourg in Bremen; Olympic, Cherbourg; Conte Rosso, Genoa.
23. decembra:	Colombo, Genoa.	23. januarja:	Aquitania, Cherbourg; Pittsburg, Cherbourg in Bremen.
1. januarja:	Seydlitz, Bremen.	24. januarja:	President Van Buren, Cherbourg.
2. januarja:	Berengaria, Cherbourg.	25. januarja:	Minnekahda, Cherbourg in Hamburg; Bayern, Hamburg.
4. januarja:	Manchuria, Cherbourg in Hamburg; Mount Carroll, Hamburg.	27. januarja:	President Harding, Cherbourg in Bremen; Kroondol, Cherbourg in Antwerp; President Wilson, Trst.
6. januarja:	President Arthur, Cherbourg in Bremen; Majestic, Cherbourg; Finland, Cherbourg in Antwerp.	28. januarja:	La Lorraine, Havre.
7. januarja:	La Touraine, Havre.	29. januarja:	York, Hamburg.
10. januarja:	President Monroe, Cherbourg; Orduna, Cherbourg in Hamburg; Saxonia, Cherbourg in Hamburg.	30. januarja:	Chicago, Havre.
11. januarja:	Hansa, Hamburg.	31. januarja:	President Polk, Cherbourg; Orbita, Cherbourg in Hamburg; Antonia, Cherbourg in Hamburg.
15. januarja:	Hannover, Bremen.	3. februarja:	George Washington, Cherbourg in Bremen.

V JUGOSLAVIJO
RED STAR LINE
Is New York v Cherbourg in Antwerpen
Kroondol 23. dec. — Finland 6. jan.
Zealand 30. dec. — Kroondol 27. jan.
New York v Hamburg in Gdansk.

AMERICAN LINE
Is New York v Cherbourg in Southampton
Minnekahda (3. razred) 21. decembra
Manchuria 4. jan. — Mongolia 18. jan.
Novi prostori tretjega razreda.

WHITE STAR LINE
Is New York v Cherbourg in Southampton
Majestic 16. dec. 6. jan.; 10. marca
Olympic — 30. dec.; 20. jan.; 10. febr.
(Največji parnik na svetu.)
Homerik 14. aprila 5. maja 25. maja
Dobra hrana. Zaprti prostori. Ugodna
vožnja v Ameriko za vaše prijatelje.
Ogledite se pri krajevnem agentu ali pri
POTNIŠKEM ODELUK
No. 1 Broadway, New York.

SANTAL MIDY
PREHLJAH MEHURJA
MOŠKI! Zaščitite se
Predi nalezljive
SANUKIT
Nabavite si najboljšo varstvo
PREPREČBA ZA MOŠKE
Velika tuba 80c. Kit (4) 11c
V lekarnah
San-Yukit Dept. B
92 Beakman St., New York
Pisite za obrazložitve.

Knjiga za dolge zimske večere.
Slovensko-Amerikanski KOLEDAR
za leto 1923
192 strani povesti, poučnih
čankov in razprav, pesmi,
slik, šale in raznoterosti.

Cena samo 40 centov.
Naročite ga še danes.
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York
Dobro se tudi pri zastopnikih
87 Glas Naroda.

ROJAKI, NAROČAJTE SE
NA "GLAS NARODA" NAJ-
VEČJI SLOVENSKI DNEV-
NIK V ZDR. DEŽAVAH

Praktični Računar

Priloga je šepna knjižica, ki ima vse kar je v kupitju potrebno, še natančno izračunano, kakor tudi za izračunjenje obresti.

Knjižica je trdo vezana, stane 75c

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street : New York

Kje je moj brat FRANCE MAŽGON? Ze več let ne vem nič o njem. Zadržje je bil v Silverbell, Ariz. Prosim ga, da se mi javi, ali naj mi kdo, ki kaj ve o njem, poroča. — Janez Mažgon, Tičeje brdo št. 8, pošta Cerklona, Venezia Giulia, Italia.
(12-13-12)

Ako želite dobiti sorodnike ali znance iz stare domovine,

pišite nam prej za pojasnila, ker število priselencev je omejeno.
FRANK SAKSER STATE BANK,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Vaši sorodniki, prijatelji in znanzi v starem kraju

kupijo vožnji listek za pot v Ameriko najugodnejše z ameriški dolarji. Proti predložitvi potrjenega potnega lista za v Ameriko mi lahko izplačamo ameriški denar pri Jadranski banki v Ljubljani in v Zagrebu, toda znesek za posameznega odraslega potnika ne sme presegati 3000 franc. frankov, to je protivrednost od približno \$200.

V Italiji in zasadenem ozemlju pa lahko izplačamo brez izjeme vsakemu poljubne zneske v ameriških dolarjih.
Pristojbina za izplačila do \$10 po \$0,4, za izplačila od \$10—do \$50.— po \$1.—, za izplačila, ki presegajo znesek \$50.— po 2 centa od vsakega dolarja ali po \$2.— od sto.

Frank Sakser Stat Bank,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Brezplačno.
Kdor naroči kako knjigo, priložimo mu knjižico
"NOVA POSTAVA"
za ponesrečene delavce v Pennsylvaniji
brezplačno, dokler nam zaloga ne pade.
SLOVENIC PUBLISHING CO.
New York, N. Y.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA".